

عنوان مقاله:

تبیین نقشی خروج بند موصولی در زبان فارسی

محل انتشار:

پژوهش های زبان شناسی، دوره 4، شماره 6 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمد راسخ مهند - دانشیار زبان شناسی دانشگاه بوعلی سینا همدان

مجتبی علیزاده صحرايي - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان شناسی دانشگاه بوعلی سینا همدان

راحله ایزدی فر - دانشجوی دکتری زبان شناسی دانشگاه بوعلی سینا همدان

مریم قیاسوند - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان شناسی دانشگاه بوعلی سینا همدان

خلاصه مقاله:

در پدیده خروج بند موصولی، این بند از مجاورت هسته خارج می شود و به جایگاهی در انتهای جمله حرکت می کند و موجب به وجود آمدن ساخت ناپیوسته می شود. در این مقاله سعی در پاسخ به این پرسش داریم که دلیل خروج بند موصولی در زبان فارسی چیست. از آن جا که خروج و عدم خروج بند موصولی معمولا به جملاتی دستوری می انجامد، نمی توان دلایل نحوی را در این امر دخیل دانست و باید در جستجوی دلیل یا دلایل نقشی بود که باعث جابجایی بند موصولی می شود. در این مقاله تاثیر چهار عامل طول بند موصولی، نوع فعل بند اصلی، وضعیت اطلاعی فعل و هسته بند اصلی، و وضعیت معرفگی هسته بند موصولی بر خروج بند موصولی بررسی شد. مواد این تحقیق بر اساس پیکره طبیعی زبان است. تحلیل داده های تحقیق نشان داد که تاثیر عوامل فوق بر خروج بندهای موصولی به یک اندازه نیست. مهم ترین تاثیر را طول بند موصولی و نسبت آن با طول گروه فعلی بند اصلی دارد. هرچه این نسبت بیشتر باشد، احتمال خروج بیشتر است. نوع فعل نیز بر خروج تاثیر دارد. به طور مشخص افعال ربطی بیشترین افعالی هستند که بندهای موصولی از آنها عبور می کنند و دلیل آن را در وضعیت اطلاعی این افعال می توان دید که در اکثر موارد دارای اطلاع مفروض هستند. وضعیت معرفگی هسته بند موصولی نیز در خروج نقش دارد، هرچند این نقش به اندازه نقش دو عامل نخست نیست. بندهای موصولی جابجا شده، نسبت به موارد جابجا نشده، بیشتر دارای هسته نکره هستند. وضعیت اطلاعی هسته بند موصولی و وضعیت اطلاعی فعل، به تنهایی نقشی در جابجایی بند موصولی بازی نمی کنند. نتایج این مقاله به اهمیت تبیین های نقشی تاکید می کند و در عین حال پیامدی رده شناختی برای توالی کلمات زبان فارسی دارد. همچنین این مقاله بر تعامل چند عامل در بروز یک پدیده زبانی، یا عوامل رقیب، تاکید می کند.

کلمات کلیدی:

بند موصولی، خروج، پردازش، وزن دستوری، ساخت اطلاعی، عوامل رقیب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1361243>

